

—
Urodziny

**Olgi
Tokarczuk**

<https://www.facebook.com/KsiaznicaPlocka/>

Olga Tokarczuk

Co polecić, by nie zniechęcić

Jakie utwory polskiej noblistki warto polecić uczniom i które pozycje warto mieć w bibliotece?

O Oldze Tokarczuk powiedziano i napisano już tyle, że powtarzanie tego nie miałoby sensu. Spróbujmy za to odpowiedzieć na pytanie ważne dla nauczycieli bibliotekarzy: którą książkę Tokarczuk polecić młodzieży jako pierwszą i – co za tym idzie – kupić do biblioteki?

Ze względu na objętość, raczej nie *Księgi Jakubowe*. 900 stron wymagającej powieści to wyzwanie nawet dla wytrawnych czytelników. Na pewno warte podjęcia, ponieważ to dzieło monumentalne, doskonale udokumentowane i zaplanowane, ale jednak zbyt ambitne dla większości licealistów.

Dobrym wyborem dla młodych czytelników, którzy chcą zmierzyć się z twórczością noblistki, są jej starsze powieści. Powieść *Prawiek i inne czasy* już w latach 90. była dość popularną lekturą uzupełniającą. To książka przystępna, która odpowiada na istotne dla młodych ludzi pytania.

Tytułowy Prawiek jest mityczną wioską leżąca w środku Polski, w której skupione zostały ludzkie radości i smutki. Powieść opowiada o zmaganiu się z samym sobą, z okolicznościami i normami moralnymi, o nadawaniu sensu codziennej egzystencji.

Dobrym wstępem do lektury Tokarczuk może być jej powieściowy debiut – *Podróż ludzi Księgi*. To nowoczesna parabola o wielu znaczeniach – w warstwie dosłownej o grupach banitów z XVII-wiecznej Francji zmierzających ku Pirenejom, gdzie znajduje się tajemnicza Księga mogąca zmienić losy ludzkości. Jak powiedziała autorka, z powieści pisanej „z naiwną wiarą dwudziestokilkuletniego dziecka, że cokolwiek przydarza się ludziom, ma swój sens”, powstała „gorzka, może nawet okrutna historia złudzeń i wszelkiego niespełnienia”.

Książką przystępną w odbiorze są także *Bieguni*. Powieść zdobyła nagrodę Nike i Bookera, co znacznie przyczyniło się do przyznania autorce Nagrody Nobla. Nawiązuje do tytułowej, prawosławnej sekty, wierzącej, że świat przepelnia zło, przed którym uchronić może pozostawanie w ciągłym ruchu. Ruch i podróże są spoiwem powiązanych ze sobą historii dziejących się na przestrzeni wieków – także współcześnie. Zarówno klarowny język, jak i wielowątkowa forma sprawiają, że *Biegunów* po prostu dobrze się czyta.

Wbrew niektórym opiniom Olga Tokarczuk nie dostała Nagrody Nobla w wyniku politycznej decyzji. Była faworytką i nie ma wątpliwości, że jest pisarką wybitną. Warto jednak pamiętać, że jednocześnie dość bezkompromisową. Nie pisze pod publikę, nie ukrywa swoich poglądów i – jak sama przyznała – zdaje sobie sprawę z tego, że jej książki „nie są dla każdego. To zależy od temperamentu, od gustu literackiego, od pewnych przyzwyczajzeń. Więc wcale nie naciskam, żeby wszyscy czytali Tokarczuk. Nie, nie, nie”. Niektórzy jej książki uwielbiają, innych one nużą, dlatego dobrym rozwiązaniem dla ucznia, który chce sprawdzić, do której grupy należy, będą opowiadania.

Choć noblistka ostatnio stwierdziła, że żadna jej książka nie powinna być lekturą, ponieważ nie chce... stracić czytelników, to w kanonie znajduje się już opowiadanie *Profesor Andrews w Warszawie* (dostępne na stronie „Tygodnika Powszechnego”). Wraz z innymi opowiadaniem ze zbioru *Gra na wielu bębenkach* jest doskonałą promocją twórczości Tokarczuk. W realistycznej, wręcz reporterskiej formie przedstawia bohatera postawionego w sytuacji tak dla niego absurdalnej, że kwestionuje on jej realność. Tym samym rodzi pytania o naturę rzeczywistości i zależny od doświadczeń sposób jej postrzegania. To bardzo dobre i dynamiczne opowiadanie.

Olga Tokarczuk od ponad 20 lat należy do grona najpoczytniejszych polskich pisarzy. Teraz trafiła do elitarnego klubu tych, którzy pozostaną w nim już na zawsze. Z czasem ukształtuje się kanon utworów Tokarczuk, które każdy powinien znać. Zależy on w dużej mierze od tego, które z jej książek są lub będą w szkolnych bibliotekach. Chyba nikt nie ma wątpliwości, że być tam powinny.

[Jan Wasilewski](#)

Wszystkie polecane w artykule książki, znajdują się w naszej bibliotece.
Zapraszam do wypożyczenia i czytania !!!!!

Joanna Patro